

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Bohuslavou Drahošovou v právní věci žalobkyně **I. H.**, zastoupené **B. H.**, opatrovnící, bytem tamtéž, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 29.3.2011, o nároku na invalidní důchod,

t a k t o :

I. Žaloba **se z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalobkyně se domáhala žalobou ze dne 14.4.2011 zrušení shora označeného rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ) a vrácení věci žalované k dalšímu řízení. Uvedla, že rozhodnutím ČSSZ ze dne 9.12.2010 byla zamítnuta její žádost o invalidní důchod. Proti tomuto rozhodnutí v zákonné lhůtě podala námitky, ve kterých apelovala na to, že její zdravotní stav nebyl správně posouzen.

Namítala, že posudkový lékař učinil závěr, aniž by podrobněji zkoumal její zdravotní stav. Uvedla, že dle odborných lékařských zpráv není schopna soustavné výdělečné činnosti vzhledem ke svému zdravotnímu stavu. Odkazovala na lékařskou zprávu MUDr. P. H. z 8.4.2011, dle které trpí mentálním postižením lehkého stupně - lehká mentální retardace, která byla diagnostikována v kap. VIII, odst.8 písm. b) a hodnoceno 30-45 body. Uvedla, že na základě doporučení MUDr. H. její matka požádala o změnu její způsobilosti k právním úkonům. Matka jí musí pomáhat se vyřizováním veškerých záležitostí, neboť jim nerozumí a není schopna se vyjádřit. Poukazovala na to, že její paměť je omezená.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě ze dne 22.7.2011 navrhovala vyžádání posudku PK MPSV ČR.

II.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne 29.3.2011 číslo X, posudkem posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě ze dne 14.10.2011, jakož i obsahem posudkového spisu a připojeným správním spisem žalovaného téhož čísla jednacího. Při řízení o žalobě žalobce přitom krajský soud vycházel z ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního, jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného správního orgánu (ust. § 75 soudního řádu správního), tedy ke dni 29.3.2011.

Krajský soud provedeným řízením vzal za prokázáno, že:

- 1) Žalobkyně uplatnila nárok na invalidní důchod prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava dne 21.10.2010.
- 2) Lékař OSSZ v Ostravě-město dne 23.11.2010 na základě výsledků lékařského vyšetření uvedl ve výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti, že u posuzované se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zák.č. 155/95 Sb. Posuzovaná není invalidní dle § 39 odst. 1 zák.č. 155/95 Sb. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost o 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. V, pol. 8, písm. a/ přílohy k vyhl. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20 %. Procentní míra poklesu pracovní se ve smyslu § 3 a 4 cit. vyhlášky nemění.
- 3) ČSSZ rozhodnutím ze dne 9.12.2010 č.j. X zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, mimo jiné s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava-město ze dne 23.11.2010 účastník řízení není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 20%.

4) Žalobkyně podala proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o invalidní důchod námitky ze dne 20.12.2010, ve kterých uvedla, že se domnívá, že její zdravotní stav nebyl správně posouzen. Kromě zdravotních potíží psychiatrických má celou řadu dalších zdravotních omezení.

5) ČSSZ-Lékařská posudková služba, pracoviště pro námitkové řízení v posudku o invaliditě žalobkyně ze dne 24.2.2011 uvedla, že při vypracování posudku o invaliditě vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. M. P. a další dokumentace. Po prostudování podkladové dokumentace dospěl lékař LPS ČSSZ k závěru, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb. Posuzovaná není invalidní dle § 39 odst.1 zákona č. 155/1995 Sb. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 20%. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je pokles intelektových funkcí do hraničního pásma lehké mentální retardace. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položka 8a přílohy k vyhl.č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20%. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění.

Lékař uvedl, že zdravotní postižení není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle položky 8b,c,d) kap. V., přílohy k vyhl.č. 359/2009 Sb., protože se nejedná o mentální postižení lehkého, středního nebo těžkého stupně, není značně snížena úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, nejsou sníženy ovládací a rozpoznávací schopnosti, neschopnost sociálního kontaktu. Posuzovaná je schopna pracovního zařazení s vyloučením práce s nároky na psychické funkce, paměť, soustředění, práce úkolové.

6) Žalovaná rozhodnutím ze dne 29.3.2011 číslo X, rozhodla o námitkách proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 20.12.2010 ve věci žalobkyně tak, že námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 9.12.2010 č.j. X, potvrdila. V odůvodnění rozhodnutí poukázala na posudek lékaře ČSSZ, dle kterého lékař ČSSZ dospěl po prostudování doložené dokumentace a vlastním zjištěním k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8, písmene a) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20% (z rozmezí 10-20%). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ustanovení § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Dle posudku lékaře České správy sociálního zabezpečení zdravotní postižení účastnice řízení není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle položky 8, písmene b), c) nebo d) kapitoly V), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., protože se nejedná o mentální postižení středního nebo těžkého stupně, není značně snížena úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, nejsou sníženy ovládací a rozpoznávací schopnosti, neschopnost sociálního kontaktu. Jelikož míra poklesu pracovní schopnosti

účastnice řízení z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla novým posudkem o invaliditě ze dne 24.2.2011 určena ve výši 20%, nejsou tak splněny podmínky nároku pro přiznání invalidity dle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění. ČSSZ shledala námitky žalobkyně jako nedůvodné.

7) Posudková komise MPSV ČR (dále jen PK MPSV ČR) s pracovištěm v Ostravě posoudila zdravotní stav žalobkyně a její pokles pracovní schopnosti dne 14.10.2011, přičemž vycházela ze zdravotní dokumentace žalobkyně vedené u praktické lékařky MUDr. M. P. a zdravotní dokumentace vedené u odborných lékařů. Uvedla, že u posuzované se jedná o: simplexní osobnost, vleklý víceetážový bolestivý páteřní syndrom při lehké skolióze a degenerativních změnách, stav po operaci pro vbočený palec na pravé noze, patní ostruhy, stav po infekční hepatitidě typu B, HBsAg pozitivní, sidopenická anémie, stav po plastice nosu 1995, stav po operaci krčních mandlí 1996 a lehkou percepční nedoslýchavost.

Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně ke dni 29.3.2011 byla simplexní osobnost s oslabenou volní složkou, soustředěnou na zajištění svých vlastních potřeb. Úroveň intelektu na hranici pásma širší normy a pásma mentální retardace. PK MPSV konstatovala, že o lehkou mentální retardaci se jedná jen hraničně, jak prokázalo psychologické vyšetření v r. 2007. Stav odpovídal příloze k vyhl. č. 359/2009 Sb., kapitole V, položce 8, písmo b), kdy z rozmezí 30-45 % stanovila dolní hranici 30 % i s přihlédnutím k tomu, že se o mentální retardaci jedná pouze hraničně, ovládací a rozpoznávací schopnosti nejsou sníženy, úroveň sociálních dovedností lze obnovit při výkonu práce, když již dříve byla úspěšně pracovně začleněna.

Posudková komise též uvedla, že vyjádření psychiatra MUDr. H. ze dne 8.4.2011 nelze zohlednit, neboť tím, že je stanoveno rozmezí procentního hodnocení, je nutné k němu přihlížet v souvislosti se závažností postižení (v tomto případě lehkého stupně).

Žalobkyně pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav k datu rozhodnutí ČSSZ ze dne 29.3.2011 nebyla schopna práce psychicky náročné a fyzicky nadměrně náročné, se zodpovědností a v nočních směnách, v riziku úrazu. Byla schopna jednoduché manuální práce, nejlépe ve skupině, např. úklid, údržba zeleně apod. Žalobkyně také v minulosti více let pracovala jako uklízečka. Je schopna pracovat v nezkráceném pracovním úvazku, o podstatně snížený pracovní potenciál se nejedná. K datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%.

8) Ve věci Okresního soudu v Ostravě sp.zn. 44P a Nc 331/2010, 0 Nc 1847/2010-4 byl vypracován dne 20.7.2011 znalecký posudek znalkyní z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. D. S. Znalkyně pod bodem V. posudku – odpovědi na otázky soudu uvedla:

- vyšetřovaná I. H. trpí duševní poruchou - lehkou mentální retardací. Tato duševní porucha je u ní vrozená. U mentální retardace nedojde k přiměřenému rozvoji intelektu, především vážně schopnost abstraktního myšlení. Intelektové schopnosti i v dospělém věku zůstávají na úrovni dítěte školního věku, sociální schopnosti jsou u vyšetřované na úrovni maximálně sedmiletého dítěte. Tato porucha je trvalá, léčbou neovlivnitelná.

- vyšetřovaná si nedokáže zajišťovat sama své hmotné a kulturní potřeby, není schopná výdělečné činnosti, z psychiatrické indikace by měla být invalidizována. Vzhledem k výše popsané duševní poruše vyšetřovaná dokáže jen omezeně hospodařit s finančními prostředky, a to s částkou nepřevyšující 500,- Kč týdně. Není schopna pochopit smysl žádné finanční smlouvy. Není schopna si účelně vyřizovat své záležitosti na úřadech.

- vyšetřovaná není schopná pochopit význam soudního jednání, není schopna pochopit význam soudního rozhodnutí, proto je zbytečné jí doručovat písemnosti v této věci.

9) Rozsudkem ze dne 18.8.2011 č.j. 44P a Nc 331/2010, 0 Nc 1847/2010-35 Okresní soud v Ostravě rozhodl ve výroku pod bodem I. tak, že omezil I. H. ve způsobilosti k právním úkonům tak, že je oprávněna pouze nakládat s penězi a majetkem do hodnoty 500,- Kč. Pod bodem II. od doručení tohoto rozsudku I. H. e upouští. Pod body III.-VI. rozhodl o nákladech řízení.

10) Usnesením ze dne 24.1.2012 sp.zn. P 1218/2011 Okresní soud v Ostravě rozhodl pod bodem I. výroku tak, že opatrovníkem I. H., nar. X, omezené ve způsobilosti k právním úkonům, ustanovil B. H., nar.X. Pod bodem II. bylo rozhodnuto o povinnosti opatrovníka zastupovat I. H., ve věcech občanskoprávních, pracovněprávních, družstevněprávních, rodinněprávních a řádně spravovat její majetek, vyjma nakládání s penězi a majetkem do hodnoty 500,- Kč a pod bodem III. bylo rozhodnuto o nákladech řízení.

III.

Přezkoumává-li se zákonnost rozhodnutí o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku.

V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zák.č. 582/91 Sb.). Uvedené komise jsou přitom oprávněny nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale také i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, dalším trvání či zániku, třebaže v oblasti rozhodování o těchto nárocích jsou pojmy invalidity především pojmy právními. Proto v tomto řízení byl vypracován

posudek posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě dne 14.10.2011. Tento důkaz považuje soud za stěžejní. Krajský soud nezpochybil závěry odborného posudku pro jeho přesvědčivost a úplnost, a proto také neprováděl další dokazování a závěry tohoto posudku pro své rozhodnutí plně převzal. Zdravotní stav žalobkyně byl hodnocen posudkovým lékařem a lékařem z oboru psychiatrie na základě zdravotní dokumentace žalobkyně. Posudková komise se vypořádala se všemi lékařskými nálezy.

IV.

Podle ustanovení § 39 odst.1 z.č. 155/1995 Sb. pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Podle odst.2 téhož ustanovení jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Pracovní schopností se rozumí podle odst.třetího schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činností. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle odst.4 cit. ustanovení při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,

- a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
- b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
- c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
- d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
- e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
- f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Od 1. 1. 2010 došlo ke změnám právní úpravy posuzování zdravotního stavu v sociální oblasti. Konkrétně šlo zejména o změny v právní úpravě posudkových

kritérií, podle nichž je hodnocen zdravotní stav a některé jeho důsledky (invalidita) v systému důchodového pojištění a o některé další související změny.

K zásadní změně došlo opuštěním dosavadního dělení na plnou invaliditu a částečnou invaliditu, a jeho nahrazení invaliditou ve třech stupních.

Stupně invalidity byly nově stanoveny tak, jak uvedeno výše v ustanovení § 39 odst.1 z.č. 155/1995 Sb.

Pracovní schopností se podle ZDP rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem.

Poklesem pracovní schopnosti se pak rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Lze říci, že při posuzování invalidity se hodnotí nejen samotný pokles pracovní schopnosti, ale nově i zachované schopnosti, včetně schopnosti pojištěnce se pracovně uplatnit.

V.

Soud vzal za prokázáno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně k datu 29.3.2011 s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. V, pol. 8, písm. b) příl. k vyhl. 359/2009 Sb., tj. simplexní osobnost s oslabenou volní složkou, soustředěnou na zajištění svých vlastních potřeb. Úroveň intelektu na hranici pásma širší normy a pásma mentální retardace. Toto rozhodující zdravotní postižení způsobuje 30% (z rozmezí 30-45 %) pokles pracovní schopnosti.

Jestliže došlo u žalobkyně ke dni 29.3.2011 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle posudku PK MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě k poklesu její pracovní schopnosti méně než 35%, nejsou splněny podmínky invalidity podle § 39 odst.1 z. č. 155/1995 Sb. a invalidní důchod proto nenáleží.

Pro úplnost soud uvádí, že k posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobkyně pod korespondující ustanovení vyhlášky není krajský soud oprávněn, ale pouze orgány posudkové služby MPSV. Je tomu tak proto, že taková úvaha je součástí odborného posudkového hodnocení zdravotního stavu žalobkyně, o němž si soud nemůže učinit vlastní úsudek, neboť k tomu nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi. Subjektivní přesvědčení žalobkyně o tom, že splňovala ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí podmínky invalidity, musí být ještě podpořeno objektivními zjištěními.

Po provedeném řízení a hodnocení důkazů (§ 77 s.ř.s.) soud žalobu zamítl, neboť není důvodná (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

Účastníkům řízení nebyla náhrada nákladů řízení přiznána, neboť žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a úspěšná žalovaná ČSSZ nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 21.2.2012

JUDr. Bohuslava Drahošová
samosoudkyně